

L'Esperit Sant en el Nou Testament

Jesús Romero

Per veure què se'n diu de l'Esperit Sant en el Nou Testament, en els escrits de sant Pau, he fet una selecció d'uns textos molt concrets i bonics sobre l'Esperit Sant, sobre la seva acció en l'església i en cadascú de nosaltres. Per altra banda, els Fets dels Apòstols és el llibre de l'Esperit Sant en el Nou Testament, no perquè els altres no en parlin sinó perquè aquest llibre comença amb la Pentecosta. A més, Lluc volia parlar de l'actuació de l'Esperit Sant i, com en tot moment, va ajudant a estendre la Paraula de Déu després de Pentecosta. I, per últim, també m'ha semblat oportú agafar l'Apocalipsi, i on l'Esperit Sant també té el seu pes.

I comencem amb una pregària de la Seqüència que llegim per la festa de la Pentecosta:

*Veniu, oh Sant Esperit,
des del Cel al nostre pit
amb un raig de llum divina.*

*Pare dels pobres, veniu,
deu-nos els dons que teniu,
oh Sol que el cor il·lumina.*

*Vós sou el consolador,
de l'ànima l'Habitador,
i dolcíssim refrigeri.*

*En els treballs sou confort,
en les penes sou conhort,
en la calor sou temperi.*

*Oh divina Claredat,
visiteu la intimitat
del cor que ja us ansia.*

*Res tindrà l'home si vos
no li deu vostre socors
divinal, que bé li sia.*

*Tot el que no és net renteu;
tot el que ja és sec regueu;
cureu tota malaltia.*

*Tot l'indòmit endolciu;
tot el fred encalentiu;
regiu el qui s'esgarria.*

*Deu als fidels confiats
dels vostres dons esperats
la sacrosanta setena;*

*El mèrit de la virtut,
el camí de la salut,
la joia immortal i plena.*

Algú va dir que l'Esperit Sant pot definir-se únicament a partir del que fa. Precisament l'Esperit Sant és el gran desconegut. És molt fàcil parlar del Pare i la imatge del Pare, tot i que sabem que Déu Pare és Esperit. És fàcil fer-nos més aviat la idea de Jesús, justament per la seva encarnació, Déu que s'ha fet carn com nosaltres. Però l'Esperit Sant se'ns escapa, i ja està bé que se'ns escapi. La idea de la divinitat, el bonic de la divinitat és que no la podem apamar, no la podem posar dintre dels nostres esquemes, se'ns escapa.

Hi ha un abaixament, una kènosi (en grec) de Déu en Jesús, que és aquell que s'abaixa, que deixa la seva glòria i es fa home per nosaltres. I també hi ha una kènosi, un abaixament de l'Esperit Sant, que no es veu, que només s'intueix, i que, en tot cas, només es veu a través del que fa.

Anem a veure a través dels textos bíblic, com els escrits de Pau, Lluç o Joan han intuït la presència de l'Esperit Sant en la vida de les comunitats.

L'Esperit en Sant Pau

El text més antic que tenim en el Nou Testament és la primera carta als Tessalonicencs. Va ser escrit aproximadament l'any 51. En ell, hi trobem aquests pocs versets que parlen de l'Esperit Sant: "Aquesta és la voluntat de Déu: que visqueu santament (...). En efecte, Déu ens ha cridat a viure santament i no de manera impura. Per tant, el qui rebutja el nostre ensenyament no rebutja un home, sinó Déu mateix, que us dona el seu Esperit Sant". (1Te 4,3-8)

Totes les cartes de Pau tenen en ment una comunitat, i normalment, els seus problemes. Gràcies a Déu que les comunitats no eren del tot santes, perquè els escrits de Pau sempre parlen de sants, es dirigeix als cristians com a sants, perquè som santificats en l'Esperit. Tots els escrits i les cartes van dirigides als sants; són tinguts així els germans i germanes que viuen en comunitat. Però justament perquè no eren sants i immaculats del tot sinó que tenien problemes, tenim la resposta a aquests problemes en les cartes del Nou Testament, que ajuden a perfilar la vida de les primeres comunitats.

Per tant, en una data molt antiga, la més antiga del Nou Testament, ens trobem ja que allò que Pau predica, que allò que expressa, no és quelcom que s'ha tret de la màniga, sinó que li ha estat revelat.

"El qui rebutja el nostre ensenyament no rebutja un home, sinó Déu mateix, que us dona el seu Esperit Sant". Per tant, l'Esperit Sant és quelcom que ve de Déu Pare. Aquí encara no es podia parlar del dogma de la Trinitat, però sí que es veu, en diferents textos, la connexió o interrelació de l'Esperit Sant amb les altres dues persones de la Trinitat, el Pare i el Fill.

I una cosa important per a Pau, sobretot a la carta als Tessalonicencs, és què passa amb la gent que ve del paganisme, que s'ha convertit i que comencen a preguntar-se per tots aquells que no han conegut a Crist, o els que han conegut a Crist i han mort... Estan esperant que el Senyor vingui de seguida, vingui aviat. Això marcava molt les primeres comunitats cristianes.

L'esperança de la vinguda de Jesús era imminent, s'esperava en qualsevol moment. Llavors, què passa? És una de les preguntes que li fan. Mentre l'Església està en espera, Pau els diu aquestes paraules: "No sufoqueu l'Esperit". No es pot sufocar una idea. No es pot sufocar una entelèquia. No es pot sufocar un somni. En canvi, sí que es pot sufocar, d'alguna manera, aquesta persona que és l'Esperit Sant. "No sufoqueu l'Esperit ni menyspreu els dons de profecia. Examineu-ho tot i quedeu-vos amb el que és bo. Allunyeu-vos de tota mena de mal". (1Te 5,19-22). Sufocar l'Esperit Sant és perdre, d'alguna manera, aquesta llum que ajuda justament en el discerniment. L'Esperit Sant és un do per als cristians que ajuda en el discerniment.

Un altre text clau és 1Co 12-14, que comença parlant del que ha fet l'Esperit Sant, després del tema de les llengües, després de la mort, etc. Són aquests capítols claus de 1Co, escrits pels anys 55-56 dC. Estem amb una carta posterior a 1Te. Com tots els cristians que anem caminant amb Jesús, no és la mateixa fe la que teníem fa vint anys que la que tenim ara. I no és la mateixa la que tenim ara que la de dintre de vint anys, perquè hom va aprofundint amb la pregària, amb la meditació de les Escriptures, amb aquest diàleg amb el Senyor i amb la comunitat. I sant Pau no és algú diferent a nosaltres en això. En diferents cartes, davant de diferents problemes, sant Pau va elaborant la seva teologia i la seva pneumatologia, el que ell entén que fa l'Esperit Sant en la comunitat. "Per això us faig saber que ningú que parli mogut per l'Esperit de Déu no diu: 'Maleït sigui Jesús', i que tampoc ningú no pot dir: 'Jesús és el Senyor', si no el mou l'Esperit Sant. Els dons són diversos, però l'Esperit és un de sol. Són diversos els serveis, però el Senyor és un de sol. Els miracles són diversos, però Déu és un de sol, i és ell qui ho obra tot en tots. Les manifestacions de l'Esperit que rep cadascú són en bé de tots" (1Co 12, 3-7).

Fixem-nos en el paper testimonial que té l'Esperit Sant en la vida del creient. Ningú pot dir "maleït sigui Jesús". Aquell que ha tastat l'Esperit Sant ha nascut de nou per mitjà del baptisme, ha rebut l'Esperit Sant i no pot fer una altra cosa que confessar que Jesús és el Senyor. Aquesta és l'experiència de les primeres comunitats cristianes, que tenien darrera el

fet cabdal de la resurrecció de Jesús. Totes les comunitats tenen aquesta experiència: trobar la fe, entrar en la dinàmica d'una comunitat, rebre el missatge de l'evangeli, batejar-se, rebre l'Esperit Sant i passar a ser testimonis de Jesús. Pau emfatitza que l'Esperit Sant ens fa testimonis de Jesús, ens fa confessar que Jesús és Senyor. I això no és poca cosa. Nosaltres avui ja ho hem escoltat molt, però no era poca cosa en els temps en què estaven vivint. Sant Pau viu en el temps de l'imperi romà on l'emperador es creia déu encarnat a la terra. Confessar que Jesús és el Senyor, que governa tot el món és una tasca de l'Esperit en el cor del creient.

L'Esperit també és aquell que dona el que ha rebut del Pare i del Fill, i ho dona a cadascú dels creients. No tenim excusa. Potser que no sapiguem quin és el nostre do, perquè no l'hem buscat, perquè no l'hem treballat... De vegades estem esperant que se'ns revelin els dons i no fem res. Ens hem de posar a treballar i llavors potser descobrim que el nostre do és aquell o aquell altre. Pau, sempre que ens parla del Senyor, es refereix a Jesús, i quan parla de Déu es refereix al Pare. L'Esperit és un de sol, el Senyor és un de sol, Déu és un de sol i és Ell qui obra tot en tots. Encara no està definida la Trinitat, però ja tenim aquí les tres persones.

L'Esperit també ens ve del baptisme. En temps de Pau això va ser tota una revolució. A la carta als Gàlates veiem les picabaralles que va tenir amb sant Pere. Déu ha obrat i és capaç d'obrar no només entre els jueus sinó també entre els pagans. "Tots nosaltres, jueus i grecs, esclaus i lliures, hem estat batejats en un sol Esperit per a formar un sol cos, i tots hem rebut com a beguda un sol Esperit"(1Co 12, 13). Aquest Esperit com a beguda, em sembla que deu ser no només la imatge del baptisme sinó també la de l'aigua de la vida. A l'evangeli de Joan està promès que aquells qui creuen en Jesús, els brollarà fonts d'aigua viva del seu interior (Jn 7,38).

Pocs són els esposos que no demanen que es llegeixi el text de 1Co 13 en la cerimònia del matrimoni. És una de les lectures que sempre surten: "El qui estima és pacient, és bondadós; el qui estima no té enveja, no és presumit ni orgullós, no és groller ni egoista, no s'irrita ni es venja; no s'alegra de la mentida, sinó que troba el goig en la veritat; tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta. L'amor no passarà mai..." (1Co 13, 4-8a). És un text molt bonic però és d'una responsabilitat immensa. El qui estima és tot això. En algunes Bibles trobem dues versions diferents: "el qui estima és..." o "l'amor és..." Les dues traduccions són possibles perquè la paraula, quan es fa servir com a subjecte, fa tot això. I qui és el qui estima? Per a Pau està claríssim. En tots els escrits paulins, qui estima és Déu. És Déu qui ens ha estimat d'una manera que no es pot descriure. Tot el Nou Testament es podria llegir com un buscar i entendre el profund amor de Déu per cadascun dels homes, per cadascú de nosaltres, per la humanitat sencera.

I és l'Esperit que viu dins nostre qui possibilita que tot això sigui una realitat en nosaltres. I Ell ens pot convertir a nosaltres també en aquells capaços d'estimar d'aquesta manera. Tot aquest capítol 13 és una escola. Pau diu que hi ha la fe, l'esperança i l'amor, que totes tres subsisteixen però que és l'amor el que no passarà mai (1Co 13,13). I ho diu un home que justament a 1 Co afirma que tenien un munt de dons però que no els sabien aprofitar ni els sabien viure en caritat en les relacions entre uns i altres. Ho diu una persona que acaba dient que ell mateix parla en llengües, que ell també té visions, que ell també ha pujat al setè cel. És una persona que ha experimentat tot això, però que està en l'escola d'aquest amor, d'aquesta donació als altres. Per tant, tenir l'Esperit és entrar en l'escola de l'amor.

Al capítol 14 parlarà precisament del do de profecia i del do de llengües: "Per damunt de tot, estimeu-vos!" Els dons són molt bonics però també són un gran perill. Són com els miracles. Jesús mateix ho va viure en la seva pròpia carn. Els miracles anaven molt bé, ajudaven a la

gent, però feien entendre que Jesús era un tipus de Messies que no tenia res a veure amb el paper de Messies que Ell venia a complir entre nosaltres. I, en aquest sentit, els dons també són perillosos quan un pensa que els té perquè un és guapo, perquè un sap com treballar-los i en presumeix.

“Per damunt de tot, estimeu-vos!”. I afegeix: “Anheleu els dons de l’Esperit, sobretot el de profecia!”. Podem caure en la supèrbia, creure que som els millors per tenir dons, quan no són nostres sinó que els hem rebut. Hi ha també el perill de dir que no volem fer res, que no volem tenir cap do, per no fer... Aquesta falsa humilitat faria que portéssim una vida mediocre. Pau no vol cristians mediocres. Diu: “Germans, no sigueu criatures en qüestió de seny. Sigueu-ho si es tracta de fer mal, però en qüestió de seny sigueu adults” (1Co 14, 20). Vol que siguem adults, no mediocres, persones amb seny que sapiguem demanar els dons que convé, els que puguin aprofitar a la comunitat, esperant que Déu, a través del seu Esperit els donarà.

Si llegim tot el capítol 14, el do de profecia està en contraposició sempre al do de llengües, perquè en aquella comunitat es veu que tenien de tot, i el do de llengües també era un do que feien servir. Però, quin era el problema? Que la gent es posava a parlar en llengües i ningú s’entenia, perquè no hi havia ningú que pogués interpretar allò que es deia. Sant Pau dirà que té el do de llengües però que s’estima més callar si no pot edificar la seva comunitat. I, per això, li dona més importància al do de la profecia, que volia dir parlar per la boca de Déu, aportar un ensenyament, aportar un comentari, aportar un consell per a l’església, per a la comunitat. Això per a ell és molt més important perquè edifica la comunitat, una comunitat que està aprenent, que tot just comença a tenir els evangelis escrits, que comença a tenir algunes de les cartes que van circulant..., una comunitat que està creixent. Ara nosaltres ja tenim el Nou Testament però ells l’estaven fent en aquell moment.

Els dons de l’Esperit els hem de buscar, els hem de demanar, però sobretot hem de ser una comunitat adulta, com demana Pau.

La carta als Gàlates és un escrit molt interessant però allí es pot observar el geni que tenia sant Pau. No està escrita amb ira, però sí amb molt de dolor. Sant Pau, quan escriu als Gàlates, es veu en una situació de dificultat. La comunitat de Galàcia havia conegut sant Pau, ja que havia estat fundada per ell, però quan ell marxa de viatge missioner cap a altres bandes, hi ha uns grups, els dels judaïtzants, que entren en aquella comunitat i comencen a dir a la majoria que són pagans que la conversió a Jesús té sentit si es circumciden, si vetllen la llei de Moisès, és a dir, si es fan jueus com ells. Això destarota la comunitat i comença a crear divisions i problemes. Sant Pau és molt dur amb aquesta comunitat, potser perquè se l’estima d’una manera especial. Ell, que havia donat la vida per aquella comunitat, al veure aquesta situació, es revolta però ho fa recordant-los allò que han rebut. Justament els retreu com és possible que havent conegut l’evangeli, que havent rebut els dons de l’Esperit, ara caiguin de la Gràcia, ara demanin que tots passin per l’arrasador del judaisme, com si tot el que haguessin rebut hagués estat mentida. Ells ja han experimentat els dons de l’Esperit, tots han estat batejats... Com és possible pensar que tot això no valgui res si no es fan jueus abans?

I té alguns textos que remarquen aquesta tasca de l’Esperit, aquest Esperit Sant que ells van rebre amb la predicació de Pau. Hi ha un text en què agermana l’encarnació, la creu, amb el do de l’Esperit: “Però quan va arribar la plenitud del temps, Déu envià el seu Fill, nascut d’una dona, nascut sota la llei, perquè rescatés els qui vivíem sota la llei i rebéssim la condició de fills. I sabem que som fills perquè Déu ha enviat als nostres cors l’Esperit del seu Fill, que crida: “Abba, Pare!” Per tant, ja no sou esclaus, sinó fills, i si sou fills, també sou hereus, per obra de Déu” (Ga 4, 4-6). Els està dient que no necessiten fer-se jueus perquè ells qui eren jueus, la llei

no els ha servit per a res, han necessitat a Jesús. Haver rebut l'Esperit Sant ens ha donat la dignitat de fills. Remarco la idea de la paraula "dignitat" en un moment en que l'ésser humà comptava molt poc. I també podríem recuperar-lo en els nostres dies, aquest concepte de dignitat, avui on hi ha tantes persones que pateixen, on estem dins d'un sistema on sembla que les persones es poden convertir molt fàcilment en un número i, quan no entren dins l'engrenatge d'aquest sistema, són paper que es rebutja. Tots aquells que han estat batejats en Crist tenen la dignitat de fills de Déu. I és el mateix Esperit que ens assegura aquesta dignitat perquè en el fons dels qui hem experimentat el Crist, dels qui anem llegint la seva Paraula, anem pregant, anem participant de la vida de l'Església, hi ha un rau-rau dins del nostre cor que va cridant "Abba, Pare", que ens permet dir a Déu Pare, amb aquest sentit entranyable que té el terme "Abba" o que tenia el terme "Abba" en arameu antic.

Tots sabem que som pecadors, i sant Pau està escrivint a comunitats que han rebut tots els dons i que pequen, que perden la caritat cristiana amb el germà... i, amb tot, els recorda aquesta dignitat perquè sabem que Jesús, a través del seu Esperit, ens ha fet fills de Déu, i amb aquesta consciència, amb aquest fonament ben posat, serem capaços de construir. I és justament el que vol fer Pau amb els seus germans de Galàcia, ajudar-los a tornar a edificar no sobre coses antigues, no sobre una llei o sobre uns manaments que ha quedat clar que no podien portar a la salvació, sinó amb la Gràcia que han rebut de l'Esperit Sant. Aquí és on fa el lligam amb la creu: "Quant a mi, Déu me'n guard de gloriar-me en res si no és en la creu de nostre Senyor Jesucrist; en la creu, el món està crucificat per a mi, i jo, per al món. Perquè no compta per a res ser circumcidat o no ser-ho; només compta que som una creació nova". (Ga 6, 14-15). És una manera de dir que el món no té o no hauria de tenir cap poder sobre mi. Ja sabem que hi ha coses boniques en el món, soc franciscà i sabem que la creació és bona i Déu l'ha feta bona i bonica. Però el món, com a sistema de coses que va en contra de Déu, està crucificat, ha mort, no compta. El que compta, dirà, és que som una creació nova. L'Esperit Sant és aquell que ha fet possible una nova creació, tan forta, tan potent, tan bona com la que apareix en els primers capítols del Gènesi.

I no podem deixar Romans 8 i 12. Romans és la carta als Gàlates corregida i ampliada. És com si hagués fet una nova edició i s'hagués abocat a fer una cosa ben travada, ben sòlida. Sant Pau està escrivint a una comunitat, la dels Romans, que no coneix, ni el coneixen; sembla que el coneixen d'oïdes, però ell no ha estat mai allà, per tant, la carta als Romans es converteix una mica en la seva credencial. L'Esperit, justament, l'impel·leix a sortir de la seva terra natal, a recórrer mitja Europa, vol arribar a l'Imperi, i des d'allà té pensat, com diu a la carta als Romans, passar a Hispania. Per tant, és la seva carta credencial, però és una carta que aprofita moltes coses de la carta als Gàlates, desenvolupant-les. Pau ha viscut uns anys com a jueu, complint la llei jueva, i comença a dir que hi ha una llei del pecat i una llei de l'Esperit. Hi ha una llei que porta a la vida. La llei jueva, la Torah, tot i que té tants manaments per aconseguir no és, fredament mirada, un codi civil o un codi penal, sinó que s'ha de mirar amb la idea que és l'expressió de la voluntat divina. És més un sistema de valors que no pas un conjunt de normes puntuals. "Ara ja no pesa cap mena de condemna sobre els qui viuen en Jesucrist, perquè la llei de l'Esperit, que dona la vida en Jesucrist, t'ha alliberat de la llei del pecat i de la mort. Ara bé, vosaltres no viviu d'acord amb els desigs terrenals, sinó d'acord amb l'Esperit, perquè l'Esperit de Déu habita en vosaltres, i si algú de vosaltres no tingués l'Esperit de Crist, no seria de Crist" (Rm 8,1-2.9).

La inhabitació de l'Esperit Sant en l'interior del creient ha anat apareixent però aquí ja està expressada plenament: "I si algú de vosaltres no tingués l'Esperit de Crist, no seria de Crist". Està claríssim que està parlant a persones que han fet experiència de la fe i, per tant, està segur que aquest Déu, a través de l'Esperit Sant, està habitant en el cor del creient i li està ensenyant a viure a la manera de Jesús.

"Igualment, l'Esperit ve a ajudar la nostra feblesa: nosaltres no sabem com hem de pregar, però el mateix Esperit intercedeix per nosaltres amb gemecs que no es poden expressar. I el qui coneix els cors sap quin és el voler de l'Esperit: l'Esperit intercedeix a favor del poble sant tal com Déu vol" (Rm 8, 26-27). L'Esperit no és un ésser passiu. Es defineix com el qui fa dins de cadascú de nosaltres. L'Esperit és el qui sap de la nostra feblesa i ens ajuda a superar-la, ve a ajudar la nostra feblesa. I intercedeix per nosaltres, dirà Pau, amb uns gemecs que no es poden expressar. També afirmarà que si alguna pregària està escoltant Déu Nostre Senyor, no és tant la nostra de llavis enfora, sinó la que fa Déu a través de l'Esperit Sant dins nostre, aquests

gemecs que són els que ens posen en comunió amb Déu i ens fan sentir que som escoltats i que sempre tenim una resposta, encara que no sempre ens agradi.

Hi ha un altre text, a Romans 12, que és la vida en l'Esperit, on apareix aquesta idea d'una vida donada, d'una vida eucarística. Compara la vida del cristià amb una vida ofrena. És un jueu i té darrere la idea dels sacrificis que es feien antigament. El sacrifici ara s'ha fet d'una vegada per sempre, en Jesús. Aprofundint en el que l'Esperit Sant ens va dient, a través de la Paraula, de la vida comunitària, a través del servei al germà, ens va obrint aquest enteniment del que Déu vol i fa que la nostra vida vagi responant a aquest voler de Déu. Això fa que la nostra vida es converteixi en una vida donada pels altres. "Germans, per la misericòrdia que Déu ens té, us exhorto a oferir-vos vosaltres mateixos com una víctima viva, santa i agradable a Déu: aquest ha de ser el vostre culte veritable. No us emmotlleu al món present; deixeu-vos transformar i renoveu el vostre interior, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu, allò que és bo, agradable a ell i perfecte" (Rm 12, 1-2). És anar aprofundint una i una altra vegada en aquest Déu. Aquesta inhabitació de l'Esperit Sant dins nostre, fa que estem en relació contínua amb Déu. La nostra religió és una relació amb Déu com a persona, que ens estima i que vol el millor per a nosaltres.

L'Esperit Sant en els Fets dels Apòstols

Lluc és un artista i un bon escriptor. Ha escrit el seu evangeli on ha tingut molt d'interès en presentar Jesús com un profeta, com un ungit, i no per un oli qualsevol sinó ungit per l'Esperit Sant. L'evangeli de Lluc posa molt ràpidament en paral·lel el moment del baptisme de Jesús amb la seva primera predicació a Natzaret. Si recordem el text d'aquella predicació a la sinagoga de Natzaret, Jesús agafa el fragment d'Isaïes: "El Senyor m'ha ungit per portar la bona nova als pobres...". I acaba dient: "Això s'ha complert avui davant vostre". És la seva carta de presentació. En l'evangeli de Lluc, anirem veient com Jesús és el profeta, és l'Ungit, i fins i tot morirà com ell mateix augura: "No hi ha cap profeta que no mori fora de Jerusalem". Acabarà morint fora de Jerusalem per dir-nos que Ell és el profeta esperat, és l'Ungit per antonomàsia.

En l'evangeli de Lluc veiem com Jesús s'acomiada fent una promesa. Va dient que pujarà al cel però que no els deixarà sols, que Déu accomplirà allò que d'antic havia proclamat en els profetes, que vindria, que habitaria en el cor de les persones, que els donaria no un cor de pedra sinó un cor de carn, que escriuria la seva llei en els seus cors, que faria de tots els homes i dones profetes... Això són ressons de diferents profetes: Joel, Jeremies, Ezequiel, Isaïes...

El llibre dels Fets dels Apòstols comença justament amb aquesta promesa. Lluc vol posar en paral·lel ara els dos llibres. "Un dia, mentre menjava (Jesús) amb ells, els donà aquesta ordre: No us allunyeu de Jerusalem; espereu-hi aquell que el Pare ha promès i que us vaig anunciar. Joan va batejar amb aigua, però vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant (...) Però vosaltres, quan l'Esperit Sant vindrà damunt vostre, rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot Judea, a Samaria i fins a l'extrem de la terra" (Ac 1, 4-5.8). Pau i Joan parlen de l'Esperit Sant com aquell que possibilita una nova creació, un nou naixement. Els Sinòptics i els Fets dels Apòstols, van mostrant que Jesús és l'Ungit per l'Esperit, i després vol mostrar com és aquesta acció de l'Esperit. Jesús ja és al cel però no ens ha deixat sols; ara hi ha algú, l'Esperit Sant, que mai no parla per boca seva, sempre parla per boca d'un altre, per boca de Jesús, per boca del Pare, i recorda a les comunitats el que ha fet Jesús, i els ho fa entendre.

L'Esperit Sant no només és aquest subjecte que parla, sinó que fa parlar. Els primers dotze capítols dels Fets dels Apòstols veurem que són els grans capítols de testimonis, de persones

que es converteixen i que, automàticament, prediquen, des del mateix dia de Pentecosta. Per exemple Pere, que era el gran poruc, el que l'havia negat tres vegades, es converteix en el líder del grup de seguida. A Pere li seguiran d'altres, perquè veurem que quan s'escullen els set primers diaques, de seguida apareixen com a protagonistes Felip, Esteve... i després vindrà la conversió de Pau. Tot el llibre dels Fets dels Apòstols és un gran núvol de testimonis, de persones que no callen perquè no poden callar. L'Esperit els ha inundat i els ha recordat el que Jesús ha fet, què ha vingut a fer, per què va venir, per què va morir... i això és el que expressen. I començaran a Jerusalem, a tot Judea, a Samaria i fins a l'extrem de la Terra.

La promesa es fa realitat al capítol segon. "Quan va arribar la diada de la Pentecosta, es trobaven reunits tots junts. De sobte, com si es girés una ventada impetuosa, se sentí del cel una remor que omplí tota la casa on es trobaven asseguts. Llavors se'ls van aparèixer unes llengües com de foc, que es distribuïen i es posaven sobre cadascun d'ells. Tots van quedar plens de l'Esperit Sant i començaren a parlar en diverses llengües, tal com l'Esperit els concedia d'expressar-se" (Ac 2). Sabem que un pot ser testimoni per les obres. Sant Francesc li dona molta més importància al testimoniatge de les obres que al de les paraules, perquè les paraules se les pot endur el vent i, a vegades, les nostres paraules no diuen ni el que creiem de veritat, ni el que som de veritat, ni el que fem de veritat. Per tant, hem de vigilar-ho. Però en el llenguatge de Lluc està claríssim. El testimoniatge no es pot fer sense parlar, sense predicar a Jesús. Per això també s'apareixen aquestes llengües de foc.

"Residien a Jerusalem jueus piadosos provinents de totes les nacions que hi ha sota el cel. Quan se sentí aquella remor, la gent s'aplegà i van quedar desconcertats, perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua (...) A aquest Jesús, doncs, Déu l'ha ressuscitat; tots nosaltres en som testimonis. La dreta de Déu l'ha enaltit, i ell ha rebut del Pare l'Esperit Sant promès, i ara l'ha donat amb abundància: això és el que vosaltres veieu i sentiu" (Ac 2,5-8.32). El Pare ha donat l'Esperit Sant a Jesús, i aquest el dona amb abundància a tots els creients. I, quan passa això, el món canvia.

Un altre text que m'agradaria citar. Ananies i Safira són un matrimoni que s'han posat d'acord per vendre perquè, immediatament després de Pentecosta, els cristians ho posen tot en comú... Aquest foc de l'Esperit fa que la gent s'hi aboqui, arribant a dir que no hi havia pobres a la comunitat perquè tothom posava dels seus béns i ho compartien. És una cosa molt idealitzada però que vol expressar aquest canvi que provoca l'Esperit Sant en el cor de les persones. Tots són un sol cor, una sola ànima. Però hi ha diversos casos: Bernabé que ven les seves propietats i posa els diners als peus dels apòstols, o aquest matrimoni que volen vendre però que fan un raconet, per si de cas, i donen l'altra part als apòstols. Queden la mar de bé perquè es presenten allà i sembla que tot el que han venut ho han posat als peus dels apòstols. Però, "Pere li digué: Ananies, per què has deixat que Satanàs envaís el teu cor? Reservant-te una part dels diners del terreny, has mentit a l'Esperit Sant. Quan encara era teu, eres lliure de quedar-te'l; i, quan l'has venut, podies disposar com volguessis dels diners. Per què has maquinat una cosa així? No has mentit als homes, sinó a Déu!" (Ac 5,3-4). De vegades actuem així. Mentir l'Esperit Sant és mentir Déu mateix. A la teologia de Lluç, l'Esperit Sant i Déu són la mateixa persona.

A vegades hi ha coses que semblen negatives del tot i, en canvi, Déu les aprofita. A Fets dels Apòstols 8, la persecució porta a l'expansió. "Aquell dia (després de la mort d'Esteve) va començar una gran persecució contra l'església de Jerusalem, i tots, fora dels apòstols, es dispersaren pels territoris de Judea i Samaria (...) Els qui s'havien dispersat van anar per tot arreu anunciant la bona nova de la Paraula. Felip baixà a una ciutat de Samaria i els predicava el Messies. Unànimement la gent estava atenta al que deia Felip, ja que sentien contar i veien els prodigis que feia: els esperits malignes sortien de molts posseïts cridant i xisclant, i molts paralítics i coixos recobraven la salut. Hi hagué, doncs, una gran alegria en aquella ciutat"(Ac 8,1b.4-8). Qui fa això? L'Esperit Sant. Als evangelis, qui fa això? Jesús. És una manera de dir-nos que l'Esperit Sant és l'esperit de Jesús, perquè aquells que parlen en el seu nom fan exactament el mateix que feia Jesús, repartir el bé i guarir tothom. I hi hagué una gran alegria en aquella ciutat. Els samaritans no es poden veure amb els jueus però, en canvi, ha dit que quan arriba i predica el Messies, es converteixen i arriba l'alegria. L'Esperit Sant és esperit d'alegria, de joia.

A Fets dels Apòstols 11, Pere tindrà una visió al terrat de casa seva, quan veu quadrúpedes i animals impurs, que eren aliments prohibits per als jueus. I, per tres vegades, escolta: "Mata i menja". Pere no vol fer-ho, però finalment entra a la casa d'un pagà, prohibitíssim per a un jueu seguidor de la llei, i es troba amb la gran sorpresa que Déu ja ha arribat abans, amb la presència d'un àngel. Pere explicarà a aquells que el critiquen, als que no entenen que hagi anat a casa d'un pagà i que hagi menjat amb ell, el que li ha passat: "Quan jo començava a parlar-los, l'Esperit Sant va baixar sobre ells igual que sobre nosaltres al principi. Aleshores em vaig recordar d'aquella paraula del Senyor: "Joan va batejar amb aigua, però vosaltres sereu batejats amb l'Esperit Sant". Per tant, si Déu els concedia el mateix do que a nosaltres, que hem cregut en el Senyor Jesucrist, ¿qui era jo per a oposar-me a Déu?" (Ac 11,15-17). L'Esperit Sant va baixar sobre ells igual que sobre nosaltres. Déu no podia fer diferència de persones, és el Déu de tots. El paper de l'Esperit Sant també és recordar les paraules del Senyor. Pau els bateja. És el primer cas en la història en que l'Esperit Sant ve abans del bateig. Déu sempre fa el que vol i ho fa bé, així que és millor deixar-lo fer.

L'Esperit Sant a l'Apocalipsi

L'Esperit Sant a l'Apocalipsi apareix en capítols molt concrets. "Treure el vel", és l'expressió que hi ha darrera de l'Apocalipsi, quelcom que hi ha amagat i que algú destapa. És com si tinguéssim una cortina o una finestra opaca i algú vingués, l'obris i ens permetés veure més enllà. Algú ha escrit que el llibre de l'Apocalipsi és, a part dels Fets dels Apòstols, la primera visió cristiana de la història. I veurem que Déu hi és a tot arreu i és qui ho governa tot. Estem en un text tardà, de l'any 95 dC, dels últims del Nou Testament. Comença: "Joan, a les set esglésies que hi ha a la província de l'Àsia. Us desitjo la gràcia i la pau de part de Déu, el qui és, el qui era i el qui ve, de part dels set esperits que estan davant el seu tron, i de part de Jesucrist, el testimoni fidel, el primogènit dels qui retornen d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra (...). El dia del Senyor, l'Esperit es va apoderar de mi i vaig sentir darrere meu una veu forta, com un toc de trompeta, que deia: Escriu en un llibre això que veus i envia-ho a les set esglésies d'Efes, Esmirna, Pèrgam, Tiatira, Sardes, Filadèlfia i Laodicea" (Ap 1,4-5a.10-11). Els set esperits només apareixen aquí, en el llibre de l'Apocalipsi. Els entesos diuen que és la manera que té l'escriptor de l'Apocalipsi de parlar de l'Esperit Sant. Aquest llibre està plagat de simbolismes, com el dels números: 4, 6, 7, múltiples de 7, múltiples de 4; el 6 vol dir que no arribes del tot, el set vol dir la plenitud... Els set esperits és una manera que té l'autor de parlar de l'Esperit Sant, però amb plenitud, el qui comunica plenament la voluntat de Déu, el que Déu vol, el que Déu fa, i també il·lumina les comunitats d'una forma plena, revelant a cadascuna d'elles la voluntat de Déu. Trobem també el canelobre de set branques, com a reminiscència de l'Antic Testament, que està posat davant del tro de l'Altíssim que simbolitza aquests set esperits, l'Esperit Sant que il·lumina. Per això està davant de Déu, perquè fa de comunicador de Déu a nosaltres, i revelador de la seva voluntat.

L'Esperit Sant, a l'Apocalipsi, són set esperits, signe de plenitud... en el cel. Quan baixi a la terra, "el dia del Senyor, l'Esperit es va apoderar de mi", torna a ser un únic esperit. És curiós. Set com a número de plenitud és la manera d'expressar que l'Esperit està ja plenament per revelar i comunicar el que Déu vol a les set esglésies.

Als capítols 2 i 3 veiem el que escriu a les esglésies:

Efes: "Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies. Als qui surtin vencedors, els concediré de menjar el fruit de l'arbre de la vida que hi ha en el paradís de Déu" (Ap 2,7).

Esmirna: "Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies. Als qui surtin vencedors, la segona mort no els farà cap mal" (Ap 2,11).

Pèrgam: "Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies. Als qui surtin vencedors, els donaré el manà amagat i una pedra blanca amb un nom nou inscrit que ningú no coneix, fora dels qui el reben" (Ap 2,17).

Tiatira: "Als qui surtin vencedors, als qui es mantinguin fins a la fi en la pràctica de les meves obres, els donaré poder sobre els pobles, perquè governin amb una vara de ferro com qui esmicola els gerros de terrissa" (SI 2,9). "Aquest és el poder que he rebut del meu Pare. Els donaré també l'estel del matí. Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies" (Ap 2,26-29).

Sardes: "Els qui surtin vencedors aniran, doncs, amb vestits blancs. No esborraré els seus noms del llibre de la vida, sinó que els reconeixeré davant el meu Pare i els seus àngels. Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies" (Ap 3,5-6).

Filadèlfia: “Als qui surtin vencedors, jo els faré columnes en el temple del meu Déu, i ja no se’n mouran més. Gravaré en ells el nom del meu Déu i el nom de la ciutat del meu Déu, la nova Jerusalem que baixa del cel venint del meu Déu, i també el meu nom nou. Qui tingui orelles, que escolti què diu l’Esperit a les esglésies” (Ap 3,12-13).

Laodicea: “Als qui surtin vencedors, els concediré d’asseure’s amb mi en el meu tron, tal com jo, que he vençut, m’he assegut amb el meu Pare en el seu tron. Qui tingui orelles, que escolti què diu l’Esperit a les esglésies” (Ap 3,21-22).

Aquests capítols 2 i 3 de l’Apocalipsi mostra amb quina estima parla l’Esperit, el representant de Déu, a les esglésies: Reconeix què els hi manca; reconeix el bé que fan, encara que sigui poc; les anima constantment. És molt bonic, perquè es pot veure com l’Esperit va parlant a les esglésies i va dient: “reconec les teves obres... però et manca això... Torna-hi. Fes això.” És molt bonic.

L’Esperit Sant va repetint: “Qui tingui orelles que escolti què diu l’Esperit a les esglésies”. Ens trobem amb set esglésies, set esglésies concretes, d’una localitat concreta...i l’Esperit parla a cada església: “Qui tingui orelles, que escolti què diu l’Esperit a les esglésies”. L’autor ens diu que les esglésies representen l’Església en general. No podem quedar-nos només amb què bona era la d’Esmirna i què dolenta la de Laodicea, sinó en què representen tota l’Església, la del seu temps, naturalment, perquè l’escriptor està lligat al temps que viu, s’expressa amb les paraules del seu temps i parla dels problemes del seu temps, però també representa tota l’Església. La preocupació de l’Esperit, i aquesta és la preocupació de l’Apocalipsi, és de totes les esglésies, de l’Església en general.

L’Esperit Sant, una cosa que també fa és mantenir-nos a l’espera, mantenir-nos vius, donar-nos esperança. Els primers cristians esperaven la vinguda imminent del Senyor. Aviat Pau haurà de començar a pensar que Jesús no arriba. Què passa? Què estem fent malament? És culpa nostra o és que hem interpretat malament que venia tan ràpid? L’Església ha d’anar creixent i ha d’anar agafant esperança. El paper de l’Esperit Sant serà el d’anar donant esperança. Ho ha fet durant dos mil anys i encara ho pot fer i ens ho està fent a nosaltres també, perquè no sabem quan ni com vindrà.

“Després l’àngel em va dir: Les paraules que has sentit són veritat i dignes de tota confiança. El Senyor Déu, que inspira els profetes, ha enviat el seu àngel per fer conèixer als seus servents allò que aviat s’ha de complir. Vinc de seguida. Feliços els qui fan cas de la profecia escrita en aquest llibre. (...) L’Esperit i l’esposa diuen: “Vine!”. Els qui escolten, que diguin: “Vine!”. Qui tingui set, que vingui. Qui vulgui, que prengui aigua de la vida sense pagar res” (Ap 22,6-7.17). Són les paraules finals de l’àngel, que representa Déu mateix. Àngel vol dir “enviat”, el qui fa de missatger.

“Les paraules que has sentit són veritat i dignes de tota confiança”, això és un consol. La literatura apocalíptica té aquesta idea, consolar i animar comunitats que estan en persecució. Són paraules que te les pots creure. Aquesta és la promesa de l’àngel. L’esposa, que és tota l’Església, i que juntament amb l’Esperit li diuen al Senyor: Vine! És el Maranatáh, Senyor nostre, vine! A l’evangeli de sant Joan, en el capítol 20, s’apareix Jesús als deixebles i, mentre estaven tots reunits, amb les portes tancades, es posa enmig d’ells i diu: “La pau sigui amb vosaltres”, i immediatament alenà l’Esperit damunt d’ells. A l’evangeli de Joan Jesús alena l’Esperit, ens dona l’Esperit d’una manera molt clara, molt concreta. Maranatáh, Senyor nostre, vine!

